EELNÕU
(21.10.2026)

KORRALDUS

Pitsalu liivakarjääri mäeeraldise korrastamistingimuste esitamine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 81 lõike 3 ning tuginedes Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu xx.xx.xxxx otsusele nr x, Maa- ja Ruumiameti xx.xx.xxxx arvamusele, Transpordiameti xx.xx.xxxx arvamusele, KMG OÜ 22.05.2026 esitatud taotlusele, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda KMG OÜ-le kaevandamisloa nr L.MK/323997 alusel kaevandatud maa korrastamisprojekti koostamiseks järgmised korrastamistingimused:

1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve:
1.1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt maakatastriseadusele;
1.1.1.2. Kaevandatud maa korrastatakse rohumaaks ja metsamaaks.

1.1.2. Uute pinnavormide nõlvade ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:
1.1.2.1. Korrastatud ala reljeef ja pinnavormid peavad olema võimalikult looduslähedased. Karjääri külgede nõlvus tuleb korrastamisel valida selline, et oleks välditud varingud, lihked ja erosioon. Nõlvad ei tohi olla järsumad kui nõlva moodustava materjali looduslik varisemisnurk.
1.1.2.2. Karjääri maa-ala korrastamise käigus tuleb karjääri nõlvad ja põhi tasandada. Kaevevälja korrastamistöödega alustatakse kaevandamise ajal jättes mäeeraldise nõlvadele kaevandamise käigus ohutud kalded liiva puhul 1:2 ja kruusa puhul 1:1.4.
1.1.2.3. Tagada, et korrastatud ala ei kujutaks oma iseärasustest tulenevalt ohtu seal liikuvatele inimestele või loomadele. Korrastamisel tuleb karjääri küljed kujundada nii, et oleks tagatud maa ohutu ja otstarbekas taaskasutamine ning maastiku üldilme oleks esteetiliselt vastuvõetav.
1.1.2.4. Enne haljastuse rajamist korrastatav maa siluda.

1.1.3. Mulla kasutamise ja käitluse nõuded:
1.1.3.1. Selgitada välja tasandatud mäeeraldise ja selle teenindusmaa, sh nõlvade, kasvukihiga ja/või mullaga katmise vajadus. Kasvukihi ja/või mullaga katmise vajaduse korral fikseerida mäeeraldise teenindusmaa piires korrastamiseks vajaliku kasvukihi ja/või mulla kogus ja lisada kasvukihi ja/või mulla kvaliteedi nõuded.
1.1.3.2. Pitsalu liivakarjääri mäeeraldisel esinev katend kasutatakse maapinna kujundamiseks vastavalt kaevandatud maa korrastamise projektile või võõrandatakse vastavalt maapõueseadusele.

1.1.4. Bioloogilise korrastamise nõuded:
1.1.4.1. Kaevandatud ala võimalikult looduslähedasse seisundisse viimiseks kaevandatud maa on bioloogilisel korrastamisel võimalik taimestada metsastamisega ja rohumaa külviga;
1.1.4.2. Korrastamisprojektis anda bioloogilise korrastamise lahendus ja hooldusvõtted;

1.1.4.3. Bioloogilise korrastamise lahenduses määrata kasutatavad puuliigid ja vajalik istikute arv ning hooldamisvõtted. Metsa istutamisel vältida ühtlast istutamist. Istutatud metsakultuuride hooldamisel kasutada alustaimestiku hävitamiseks loodussõbralikke ja keskkonnasäästlikke võtteid, mis ei kahjustaks metsakultuure;
1.1.4.4. Enne bioloogilist korrastamist tuleb kontrollida, et kogu bioloogilist korrastamist vajav ala on tingimustele vastavalt ettevalmistatud. Pindade kontrollimisel tuleb veenduda, et need on kattepinnasega kaetud, tasandatud ja silutud ning maapinna kalded ja veerežiim vastavad nõuetele.

1.1.5. Veerežiimi kujundamise nõuded
1.1.5.1. Karjäärialal kujunev põhjaveetase peab vastama maa kasutamise sihtotstarbele.
1.1.5.2. Pitsalu liivakarjääri metsastamise võimaldamiseks mäeeraldise ala tagasi täita selliselt, et korrastatud alal jääks maapind vähemalt 0,7 m võrra kõrgemale keskmisest põhjavee tasemest ehk absoluutkõrgusele 19,3 m.

1.1.7. Lisatingimused:
1.1.7.1. Keskkonnaloaga lubatud tegevusi (sh korrastamistööd) võib mäeeraldisel ja selle teenindusmaal teostada esmaspäevast reedeni ajavahemikus 08:00-17:00. Nädalavahetustel ja riigipühadel on keskkonnaloaga lubatud tegevus mäeeraldisel ja teenindusmaal keelatud.
1.1.7.2. Iga kaevandatud osa korrastamisega tuleb alustada kohe pärast maavaravaru ammendumist kaevandatud osas ehk tuleb rakendada järkjärgulise korrastamise põhimõtet.
1.1.7.3. Korrastamisprojektis põhjendada kasutatava tehnoloogia valikut lähtuvalt korrastamistingimustest, keskkonnatingimustest ja majanduslikest kaalutlustest.
1.1.7.4. Mäeeraldise ja selle teenindusmaa piiridesse kuuluvalt alalt tuleb likvideerida kõik keskkonnaohtu ja ala hilisematele kasutajatele ohtu kujutada võivad seadmed ja ehitised.

Kaevandatud maa korrastamisprojekt koostada vastavalt keskkonnaministri 07.04.2017 määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ esitatud nõuetele.

2. ASJAOLUD

KMG OÜ (reg. kood **16196755**, aadress Harju maakond, Tallinn, Lasnamäe linnaosa, Betooni tn 28, 13816) esitas 22.05.2026 Keskkonnaametile taotluse (keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS loa kohustuste kaudu) Pitsalu liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/323997 korrastamistingimuste väljastamiseks.

Pitsalu liivakarjäär asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Pitsalu külas eraomandisse kuuluvatel Kubja (katastritunnus 18801:003:0057), Raudpere (katastritunnus 18801:003:0029) ja Liivatee (katastritunnus 18801:003:0238) kinnistutel.

KMG OÜ-le on antud maavara kaevandamise luba (edaspidi *kaevandamisluba*) nr L.MK/323997 (kehtiv kuni 28.08.2028), mille alusel kaevandatakse Pitsalu maardla (registrikaardi nr 920) Pitsalu liivakarjääri mäeeraldisel ehitus- kruusa ja liiva ning täiteliiva.

Mäeeraldise pindala on 4,14 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala 6,17 ha. Keskkonnaloale kantud korrastamise suunaks on rohumaa ja metsamaa.

Mäeraldise teenindusmaa läänepiir külgneb Audru-Lavassaare-Vahenurme teega (tee nr 19103) ning kattub tee kaitsevööndiga. Kaevandamine tee kaitsevööndis on kooskõlastatud Transpordiametiga Pitsalu liivakarjääri põhja ja lõuna piir külgneb Tammi (katastriüksus 18801:003:0105) ja Liivatee (katastriüksus 18801:003:0238) kinnistutega ning ida suunas jätkub Kubja kinnistu. Mäeraldisest kagu poole jääb maaparandussüsteem Pitsalu (KPOIS 6112210020220001).

Pitsalu liivakarjäärist 750 m kirde suunas on III kaitsekategooria linnu teder (*Tetrao tetrix*; KLO9129633) leiukoht ning 1,2 km kaugusele loode suunas jäävad III kaitsekategooria lindude sookurg (*Grus grus*; KLO9116988), teder (KLO9117016) ja öösorr (*Caprimulgus europaeus*; KLO9116951) leiukohad.

Lähim Natura 2000 võrgustiku ala on Lavassaare loodusala (RAH0000553) ja Lavassaare linnuala (RAH0000084), mis asub Pitsalu liivakarjäärist ligikaudu 1,9 km kaugusel loode suunas. Lavassaare loodus- ja linnuala kattub kaitstava Lavassaare looduskaitsealaga (KLO1000645). Karjäärist umbes 1,7 km kaugusel lõunasuunas asub Elbu niidurüdi püsielupaik (KLO3001703).

Mäeraldisest asub tedre elupaik (KLO9129633) umbes 750 m kaugusel. **Teder** (*Lyrurus tetrix*) talviseks elupaigaks sobib vahelduv maastik, kus kasemetsad paiknevad põldude ja niitude ääres, või madal- ja siirdesooalad, kus lagedamad sood vahelduvad tihedamate kasetukkade ja soosaartega. Kasepuistud on talvel peamiseks toitumiskohaks. Eelistatakse avamaastikega piirnevaid metsaservi või hõredaid puistuid, tihedas metsas kasvavatel kaskedel toitutakse harva. Lisaks kaasikutele toitutakse talvel soodes, põldudel ja kadastikes. Lumega talvedel sobivad lumes varjumiseks lagedamad sügavama lumikattega alad nagu hõredad võsad, sood, niidud, põllud jne. Lumevaestel talvedel ööbitakse metsaservades, kus esineb maapinnani ulatuvate okstega okaspuid. Mängud toimuvad tasasematel lagedatel aladel pesitsemiseks sobivate kohtade lähedal, peamiselt rabades, siirdesoodes, madalsoodes ja vähem heinamaadel, sooniitudel, põldudel, metsalagendikel, raiesmikel. Enne jääminekut on vaadeldud mängimist jõgede või järvede jääl. Liik on Eesti punase nimestiku alusel väljasuremisohus ning looduskaitseseaduse alusel arvatud III kaitsekategooria liikide hulka. Linnudirektiivi alusel on liigi lühi-ja pikaajalise populatsiooni trend langev.

Ohutegurid liigile on elupaikade kvaliteedi langus, hävimine ja fragmenteerumine, röövlus, häirimine, pestitsiidide kasutamine, kokkupõrked tehiskonstruktsioonidega, looduslikud tegurid. Kavandatava tegevusega võivad neist kaasneda elupaiga kvaliteedi langus ja häirimine. Eelduslikult on elupaiga kaugus 760 m piisav, et vältida valjust mürast tingitud häiringut ja seda eelkõige tedre mängu kõrgajal. Samuti jääb elupaiga ja karjääri vahele metsaribasid, mis toimivad müratõkkena. Võib eeldada, et samuti korrastamistöödel olulised ebasoodsad mõjud elupaigale on välistatud.

Mäeraldis asub **kaljukotka** (*Aquila chrysaetos*, KLO9128608) kodupiirkonnas jäädes liigi toitumisalast ~2,1 km kaugusele. Kaljukotkas pesitseb hajusalt nii üle mandri kui ka Saaremaal ja Hiiumaal. Pesitsemiseks eelistab Eestis I kaitsekategooriasse arvatud ning Euroopa Liidu Linnudirektiivi I lisasse kuuluv liik suurte loodusmassiivide sooalasid, kus pesa rajatakse tavaliselt soosaare või - serva metsa. Toitumisalana kasutatakse pesapaigast kuni 5 km raadiuses (kodupiirkond) lagedaid (pool)looduslikke biotoope, milleks valdavalt on lagesoo, harvem mõni teine tüüp – näiteks luht. Kaljukotka arvukus on viimasel paaril aastakümnel mõõdukalt, kuid

pidevalt tõusnud. Liik on Eesti punase nimestiku järgi ohulähedane ning Linnudirektiivi alusel on liigi nii lühi-ja pikaajalise populatsiooni trend tõusev.

Eesti kaljukotkapopulatsiooni mõjutab kõige enam toitumisalade – lagesoo ja sooserva metsad – hävinemisest ja kvaliteedi langusest tingitud metsakanaliste ja lagesoo kurvitsaliste arvukuse langus. Kavandatava tegevusega on objektiivse teabe põhjal välistatud ebasoodsad mõjud kaljukotkale, sh toitumisaladele. Lagesoo kui sobilik liigi toitumisala asub mäeraldisest umbes 2,1 km kaugusel.

Karjääri ala enne kaevandamist, kaevandamise ajal ja ka pärast korrastamist liigile sobivaks toitumisalaks ei ole ning ebasoodsad mõjud liigile ja tema toitumisalale välistatud.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

MaaPS § 80 lg 1 alusel peab kaevandamisloa omaja kaevandatud maa korrastama tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. MaaPS § 81 lg 1 sätestab, et kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (edaspidi *korrastamisprojekt*) kohaselt. Korrastamisprojekti koostamise korraldab kaevandamisloa omaja korrastamistingimustest lähtuvalt (MaaPS § 81 lg 2). Korrastamistingimused esitab kaevandamisloa omajale Keskkonnaamet (MaaPS § 81 lg 3).

MaaPS § 81 lg 4 kohaselt peab Keskkonnaamet korrastamistingimusi esitades lähtuma keskkonnamõju hindamise soovitustest, kui keskkonnamõju on hinnatud, ja kaevandamisloale kantud korrastamise suunast. Põhjendatud juhul võib lähtuda korrastamistingimusi esitades ka muust korrastamise suunast, kui selle mõju on keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise raames hinnatud.

MaaPS § 84 lg 2 kohaselt tuleb kaevandatud maa korrastada enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist. Kaevandamisluba nr L.MK/323997 kehtib kuni 28.08.2028.

MaaPS § 81 lg 5 kohaselt küsib Keskkonnaamet korrastamistingimuste kohta maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lg 5 alusel xx.xx.2026 kirjaga nr DM-xxxxxx-x Pitsalu liivakarjääri korrastamistingimuste eelnõu kohta arvamust.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lg-le 1 peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Seega edastas Keskkonnaamet eelnõu ka loa omanikule.

Eelnõule esitati/ei esitatud arvamusi.

Lisaks Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustele tuleb korrastamisprojekti koostamisel lähtuda MaaPS § 81 lg-s 9 sätestatud nõuetest.

3.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lg 2 p 2 ja § 27 lg 1 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhinnangu selle kohta, kas kaevandatud maa korrastamisel on oluline keskkonnamõju. KeHJS § 2^2 sätestab, et keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara. KeHJS § 6 lg 2 loetelu on § 6 lg 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus*). Kavandatav tegevus (Pitsalu liivakarjääri korrastamine) ei kuulu KeHJS § 6 lg 1 loendisse ega ka määruse loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lg-te 3 ja 4 ning määruse alusel ei ole antud juhul keskkonnamõju hindamise algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ning keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine.

Tulenevalt eelnevast ei ole vajalik koostada keskkonnamõju hindamise eelhinnangut Pitsalu liivakarjääri korrastamistingimuste andmisel.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.